

Случај 1

Д. е обвинет затоа што на ден 26.07.1993 Година, околу 09,00 часот во станот на оштетениот М., кој се наоѓа веднаш до станот на обвинетиот, во настаната расправија се фатил за кујнскиот нож со сечиво во должина од 18 см. и се обидел да го повреди оштетениот.

Што се однесува до кривичното дело за кое се товари, обвинетиот вели дека на критичниот ден не му работел телефонот, па се посомневал дека оштетениот му ја скинал линијата, со оглед на тоа што разводникот се наоѓал во ходникот од нивната зграда. Поради тоа тој се изнервирал, потоа го земал ножот за сечење леб и влегол право кај комшиите, за да го прободет. Во тој момент не ја довршил својата намера поради тоа што синот на оштетениот му помогнал на својот татко, а потоа била повикана полиција и обвинетиот бил упатен во болницата во Бардовци, каде што бил задржан на лекување.

Од медицинската документација приложени се пет отпусни листи од психијатриската болница поради впечатливо однесување, вознемиреност, агресивеност, напнатост, заплашеност, интровертираност, погрешна интерпретативност спрема домашните и комшиите.

За настанот има делумно сеќавање, кажува дека комшиите му прават злоби, не дава објаснување за тоа што го сторил, впечатливо е под дејство на аудитивни халуцинации.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Во однос на помнењето за делото се следи
3. Каква е мотивацијата за постапките

Случај 2

Од судските списи произлегува дека обвинетиот Р. од село Ж, ја лишил од живот својата снаа С., домаќинка од истото село и жена на неговиот роден брат. Инкриминираниот акт бил извршен во куќата на обвинетиот Р. и сега покојната С. бидејќи живееле во заедничко домаќинство. Свидетели на самиот акт не постојат. Од записникот за увид на самото место може да се дознае дека пок. С. е затечена во кујната пред пенџерето, во испружена положба. Целата соба била испрскана со крв, а легенот што се наоѓал во собата бил до половина исполнет со крв. По кажувањето на домашните, тоа била крв што била собирана од подот, а потекнувала од раните на главата на пок. С. Вратата која водела во кујната била делумно оштетена. Оваа врата била насилно отворена од обвинетиот Р. со намера да ја ликвидира и својата жена Ф, родена сестра на сега пок. С која е жена на постариот брат на обвинетиот.

Според податоците од судските списи, никој од домашните не бил непосреден очевидец на случајот. Според кажувањето на Ф., сега пок. С. се наоѓала во кујната каде што приготвувала ручек, додека самата Ф. се наоѓала во соседната соба. Кога обвинетиот влегол во кујната, таа чула дека пок. С. му рекла: "ништо не ти сторив", по што покојната ја предупредила својата сестра да бега, па оваа ја заклучила вратата и побегнала преку пенџере.

Исказите на сите свидетели во кривичната постапка, на неговите браќа, па дури и на оптужениот зборуваат дека односите меѓу обвинетиот Р. и неговата жртва С. биле секогаш коректни, дека никогаш не постоел конфликт меѓу нив, па дури ни на кривичниот ден, ниту пак, пред критичниот момент кога се случило инкриминираното дело. Изјавите на свидетелите јасно зборуваат во прилог на горново: "Никогаш не бил лош спрема неа, ја почитувал, таа е сестра на неговата жена". И покрај тоа што свидетели на самиот чин на убивање не постојат, најблиската

на настанот, жената на обвинетиот и сестра на убиената, наведува дека не постоел никаков конфликт пред самиот чин.

Од историите на болеста водени во душевната болница, може да се види дека првите знаци на болест се јавиле пред 10 години, кога тој почнал да зборува дека некои луѓе го следат со коли, дека војската го следи. Во понатамошните месеци тој зборувал дека е "голем Маршал", дека честому се јавуваат некакви слики и алуѓе, на војници, дека тие нешто му зборуваат, или пак, зборуваат за него. На домашните им изгледал некако чудно "како да не знае за себе". Повеќе молчел, многу пиел, слабо спие, преку ноќ седел на креветот и бил многу замислен. Понекогаш бегал "како некој да го брка", имал неодреден страв, меѓутоа за целиот овој период не бил опасен и агресивен, освен "кога ќе го фати силна нервоза".

За настанот дава само некој детали, вели дека снаата била против него, се стекнува впечаток за аудитивни халуцинации.

1. Каков е афектот при прегледот?
2. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?
3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетиот, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена нејзината пресметливост?

Случај 3

Обвинетата Ф. (45 год.) е осомничена дека сторила кривично дело убиство на начин што во точно неутврдено време отишла во станот на сега пок. Е. со која се познавала од порано и од непознати причини одлучила на подмолен и свиреп начин, да ја лиши од живот, при што прво со тапи предмети ја удрила над 15 пати по главата и телото, нанесувајќи и многубројни удари со што ја зашеметила, а потоа со нож ја удирала 15 пати по главата и телото, од што сега пок. искрварила, а потоа починала.

Од Записниците за испитување на обвинетата е видно дека таа била чест гостин во станот на покојната и никогаш не се скарала со покојната, тврди дека не ја убила покојната, дека немала никаква причина за тоа, дека од покојната немала никаква материјална корист, дека напротив, тие се дружеле и никогаш не биле во конфликт. Таа наведува дека не е способна ниту физички ниту психички да направи такво гнасно дело.

Што се однесува до нејзиното здравје, обвинетата вели дека е здрава, меѓутоа дека поради замор и некои психички стресови лежела во психијатриското одделение.

Во кривичниот предмет се приложени седум истории на болест од психијатриска установа поради повторувани состојби на вознемиреност, чувство на загрозеност, слушање на гласови, агресивност.

Нејзиното однесување по настанот и сега покажува комплетна индиферентност.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Каква е волјата?
3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетата, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена нејзината пресметливост?

Случај 4

Од обвинителниот предлог произлегува дека обвинетиот К. во станот на сведокот Б, при тепачка настаната меѓу сведоците Р., Н. и С., од една страна и седумтемина сведетели, од друга страна, се фатил за велосипедска пумпа и се обидел да им нанесе телесни повреди на сведетелите. Со тоа тој сторил кривично дело.

Во текот на распитот обвинетиот го признава стореното дело. Наведува дека на критичниот ден околу полноќ тој навистина бил повикан од неговите другари да одат во станот каде што се правела журка. Неговите другари биле претходно таму, меѓутоа еден од нив наводно ги заборавил очилата и сега барал сите да одат заедно затоа што забележал дека другите сакале да го тепаат. Потоа сите отишле во станот каде што била журката, а уште во ходникот настанала таква тепачка така што "не се знаело кој кого удира и со што удира". Обвинетиот навистина удрил некого од нив по глава со пумпата, но не знае кого удрил. Потоа следела интервенција од полицијата.

Сите други назначени сведетели ги даваат истите податоци за настанот.

На главниот претрес родителите на обвинетиот доставиле отпусни листи од кои се гледа дека тој престојувал на лекување во психијатриската клиника поради промени во расположението, по што предметот е упатен на ваштачење.

На психички план при актуелниот преглед, лесно забрзан, со лесно покачено расположение, покачен импулс за зборување, со благи експанзивни идеи, делото го признава и во детали го објаснува, но вели дека немал вистинска намера некого да повреди.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Каков е афектот при прегледот?
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 5

Р. е обвинет поради постоење на основно сомнение дека сторил повеќе кривични дела "грабеж". Имено, обвинетиот "како директор на земјоделска задруга ја злоупотребил својата службена положба и ги пречекорил границите на овласштувањата на тој начин што на име на задругата примал пари од заинтересирани купувачи на комбајни, како претплата, а потоа наместо парите да и внесе во благајната на задругата, тој ги присвојувал, потоа од благајничката на задругата земал готови пари за да ги внесува во банка, меѓутоа и тие ги присвојувал за себе. Во меѓувреме, дал налог на магационерот на задругата да набавува делови за патничките возила кои биле во сопственост на обвинетиот, со што ги присвојувал резервните делови за назначените коли, потоа давал налози на благајничката на задругата да изврши исплата, па на тој начин, за себе и за други, присвојувал пари.

Завршил подофициска школа, а потоа бил во служба во армија како подофицер. По активирањето во службата станал впечатлив по своето незадоволство и постојан бунт во врска со положбата на подофицерите спрема офицерите. Тој не бил задоволен со својот статус, сметал дека сето тоа треба да се измени поради што пишувал постојано писма до вишите воени органи, со што барал реорганизација на армијата. Поради тоа е отпуштен од Армијата. Претходно

лекуван во Воената болница во С. на психијатриското одделение, за кое не поседува медицинска документација.

Обвинетиот опширно зборува за она за што сега се товари. Наведува дека формирањето на задругата за него не значело никакво незаконско збогатување, дека немал никаква побуда за тоа. Тенденција му било да создаде нешто убаво, да вработува луѓе, да ја ублажува невработеноста. Во периодот кога ја формирал задругата тој не барал никаков материјален надомест, иако таа според Законот му следувала. Освен тоа, во текот на неговото раководење со Задругата тој вработил околу 20 луѓе од "различна националност и пол", па со тоа ја ублажил невработеноста во Македонија. Едновременно, здружил и 150 кооперанти од соседните села со што им помогнал да имаат каде да ја понудуваат својата производствена стока, како и да набавуваат материјали кои им се неопходни во секојдневниот живот. Вели: "Со вработување во задругата се изнајдоа начини, методи и принцип така што најсуптилните прашања и одредби се преточија во практика".

Зборувајќи за поранешните сторени дела, односно делата за кои порано бил обвинуван, наведува дека сето тоа се "сплетки на различни луѓе и на различни околности", а дека тој секогаш бил чист".

1. Каков е мисловниот процес?
2. Каков е афектот при прегледот?
3. Во однос на помнењето за делото се следи

Случај 6

А. без било какви причини го лишил од живот сега пок. Р на тој начин што, со претходно направен план, го измамил пок. Р. и со своето возило го одвел на критичното место, зборувајќи му дека ќе одат на лов на зајаци. Покојниот Р. без да насетува што било се согласил со тоа. Кога дошле до местото за ловење, А. инсценирал дефект на возилото, при што го замолил сега покојниот Р. да излезе од возилото и да врши притискање на задниот дел на колата и откако покојниот тоа и го направил, А. ненадејно одзади доближувајќи му се истрелал два куршума од пиштол во главата на пок. Р., по што овој останал мртов на самото место. По извршеното убиство А. го напуштил местото на извршување на злосторството.

Во текот на кривичната постапка обвинетиот А. изјавил дека тој само ги извршувал наредбите на државната безбедност, дека нему од страна на органите на власта му било зборувано дека покојниот Р. е државен непријател и дека требало да се ликвидира. Подоцна му било советувано од органите на безбедност дека треба Р. некако "курвински" да се извлече и да се отруе или да се убие, меѓутоа така да не се остави никаква трага. Во текот на кривичната постапка А. навел дека имало и други луѓе кои требало да се ликвидираат, меѓутоа неговиот план бил прво да се ликвидира сега покојниот Р. Според тоа, убиството на пок. Р. била само задача на државата која тој морал да ја изврши за да ја заштити неа од државните непријатели.

Во понатамошниот исказ обвинетиот А. зборува дека тој повеќе од десетина години е врската помеѓу органите на безбедност и луѓето кои работеле во Австрија и Германија бидејќи и тој работел со тие земји. И кога се вратил во Македонија, продолжил да соработува со Полицијата во својот град. Како резултат на таа соработка дошло и убиството на пок. Р., со оглед на тоа што А. "буквално" ја сфатил задачата која му ја дала службата на безбедност.

Инаку, убиецот и убиениот се другари од раѓање. Заедно растеле и старееле. Често можеле да се видат во кафеана како играат домино или шах. Конфликт меѓу нив никогаш немало.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Каков е афектот при извршување на делото?
3. Во однос на помнењето за делото се следи

Случај 7

Од обвинителниот предлог произлегува дека А., заедно со малолетниците Ј., Н., и С, се обидел да ја обие продавницата на НИП "Нова Македонија", така што обвинетиот со шрафцигер почнал да ја вади гумата на стаклото, меѓутоа неуспел да ја оствари својата намера со оглед на тоа што поминале минувачи кои Го спречиле во намерата. Веднаш по тоа тие отишле во друга продавница кога А. повторно манипулирал со шрафцигерот, но сега успеал да ја обие продавницата, внел еден од малолетниците, а потоа украде цигари, жетони, транзистор итн., како што е опишано во обвинителниот предлог. Истата ноќ ограбиле уште неколку продавници.

Од медицинската документација за А: наод, оценка и мислење од воено-лекарската комисија од Сплит, по неговиот престој во поликлиничката обработка кога е дијагностициран како социопат и пуштен од војска.

При сегашните прегледи контактот со обвинетиот отежнат, дава кратки, најчесто погрешни одговори, прашан за делото наведува дека само на детали се сеќава, дека тој нема врска со тоа, тој ништо не крадел, а за тоа го товари полицијата бидејќи го мразат и постојано го следат, постојано се префрла од тема на тема. Не покажува никаква загриженост за состојбата во која се наоѓа.

1. Каков бил мисловниот процес при извршување на делото?
2. Каков е мисловниот процес при прегледот за вештачењето?
3. Каков е афектот при прегледот?

Случај 8

Покренат е обвинителен акт против З (52 год.) за кривично дело "послужување" бидејќи како раководител, неовластено се послужил со пари што му биле доверени во работењето во фирмата на тој начин што наместо сите пари остварени од дневните пазари да ги внесува на сметката на фирмата, дел од нив не само што не ги внел, туку и ги задржал и употребил за себе.

Против З. е поднесена и друга пријава поради постоење на основано сомнение дека ги сторил кривичните дела: несовесно работење ео стопанството и фалсификување на службена исправа. Имено, "пријавениот малку се задржувал во продавницата во работно време, не водел сметка правилно да го организира процесот на работење, во смисла да ги контролира стоките кои се донесуваат, како и дали се донесуваат во целост, бројчано или во килограми. На попис пропуштил да попише стока на два рафта. Од страв да не му се појави кусок, за неколку артикли кажал цена повисока од задолжителната".

На Записникот на јавниот престрес обвинетиот изјавил: "При пописот комисијата работеше во два дела... Јас најдов дека погрешно броеле и оттука тој кусок... Јас не сум извршил кривично дело...во мојата продавница немало кусок, а се ми имаат подметнато љубоморни луѓе. Некои луѓе од фирмата и сопственикот на куќата во која беше лоцирана продавницата.... Синовите на сопственикот на куќата работеа како продавачи..."

По сторувањето на кривичното дело, односно поднесените пријави станал напнат, нерасположен и нервозен. За најмали причини се вознемирувал и пројавувал значајна физичка агресивност кон околината. При такви состојби станувал изразито напнат со манифестации на лутина и нервоза, станувал црвен во лицето, рацете му се треселе и тешко се смирувал. Почнал да не се исхранува доволно, често се расплакувал. Почнал да се однесува "како мало дете", односно била забележана драстична регресија. Почнал да се сомнева дека неговата сопруга сака да го отруе, ставајќи некакви отрови во храната за него. За своите деца зборувал "кои се овие, кое е ова дете", укажувајќи на тоа дека не ги познава.

За делото наведува дека не може да се сети на детали, несреден во исказите со регресивно однесување.

1. Каков бил мисловниот процес при извршување на делото?
2. Каков е мисловниот процес при прегледот за вештачењето?
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 9

Од обвинителниот акт е видливо дека обвинетиот Ф. со помош на второобвинетиот А. преправил три вистински возачки дозволи кои што му ги наоѓал второбвинетиот, а за тоа му наплаќал. Такви фалсификувани возачки дозволи во првиот наврат направил три, а потоа уште девет кошито ги продавал на различни лица. Притоа, во оригиналните возачки дозволи внесувал неистинити податоци дека назначените лица имале положен возачки испит од "Ц" или "Д" категорија итн.

На Записникот обвинетиот наведува оти знаел дека за извршената работа се давале пари, и тоа во негово присуство. Меѓутоа, наведува дека тој не земал пари, туку дека му било ветено за против услуга да добие возачки дозволи за своите синови.

При психијатриската егзаминација со обвинетиот не е можен скоро никаков контакт. Дава одговори само за личниот идентитет, меѓутоа за податоците како колку години има, колку деца, на која возраст се, наведува дека не знае. За да се воспостави вербален контакт запрашан е каква е бојата на вратата, на пример, одговара дека е шарена, каква боја е сидот, одговара, исто така, дека е шарена, иако тие се бели. Објаснува дека е уплашен затоа што Хрватите и Србите сакаат да го убијат ..."Овие усташа и четници ми доаѓаат секоја ноќ...сакаат да ме убијат ...овие Хрвати навечер копаат дупки на таванот за да влезат и да ме убијат само затоа што сум муслиман .... ме тераат да играм по нивна музика.

1. Каков бил мисловниот процес при извршување на делото?
2. Каков е мисловниот процес при прегледот за вештачењето?

3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 10

Се води кривична постапка против Б. затоа што на "критичниот ден на железничкиот премин на станицата М., го загрозил јавниот сообраќај така што пред да почне маневрирањето не ги затворил браниците на рампите, по што дизел- локомотивата удрила во моторно возило управувано од С., и од тој удар е нанесена материјална штета". Со горново дејство обвинетиот Б, сторил кривично дело "загрозување на јавниот сообраќај".

Обвинетиот Б. на самото место дал изјава дека критичниот ден, во 12,50 часот, шефот на станицата М. телефонски го повикал за да прикачи еден вагон на товарниот воз. Така, обвинетиот го напуштил работното место, заминал на железничката станица, а рампата останала отворена. За горнава изјава постои и документ во дневникот на блок-куќата.

Обвинетиот Б. при екзаминацијата е изразито депресивен, зборува споро, со прекини, несредено. Во клиничката слика преовладува чувство на тага, жалост, нерасположение, потиштеност, страв, безволност, истоштеност, губење на интерес освен за актуелната психотраума, идеи за лична и фамилијарна пропаст, повлекување во себе и сл. Освен тоа, кај обвинетиот се присутни перцептивни измами во вид на оптички и слушни халуцинации. Запрашан за делото вели дека не се сеќава скоро на ништо. На сите прашања дава непрецизни најчесто нетачни одговори.

1. Каков е афектот при прегледот?

2. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетиот, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена неговата пресметливост?

Случај 11

Од обвинителниот предлог произлегува дека обвинетата М., во својство на одговорно лице, главен сметководител, го искористила своето овластување и ги пречекорила неговите граници, прибавувајќи си за себе противправна имотна корист. Тоа обвинетата го сторила на тој начин што со вирмански налози префрлала постепено извесни износи на својата тековна книшка, како и на штедната книшка, со што сторила кривични дела - злоупотреба на службената положба.

Во текот на истражната постапка обвинетата М. го признала делото кое го сторила. На записникот за спроведување на истрага таа навела дека во назначениот период била задолжена и поради тоа се одлучила да изврши една вид позајмица, со намера кога ќе ги отплати долговите, да ги врати парите кои ги позајмила од своето претпријатие. Таа се надевала дека никој нема да го открие тоа што го прави.

На претресите кои следат потоа, а што е видливо и од судскиот предмет, обвинетата М. не присуствувала поради фактот што лежела на Психијатриската клиника. Податок дека преморбидно била невпечатлива, весела, дружељубива, вредна работлива.

При прегледот вознемирена, напната, нерасположена, повремено плаче, со чувство на несигурност, неизвесност, има страв од контакти со луѓето, замислена, отсутна, загрижена, со многу изразено самообвинување и чувство на вина, срам, несоница, безволност, наметнување на мисла за одземање на својот живот, постојана преокупираност со грешката направена на работното место и судската расправа што следи потоа.

1. Каков бил мисловниот процес при извршување на делото?
2. Каква е мотивацијата за делото?
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетата и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 12

К. (56 год.) е обвинета поради нанесување на тешка телесна повреда. После претставата во театар го бутнала главниот глумец (31 год.) по скалите при што му нанела тешка телесна повреда-скршеница на десната рака. Сведоците изјавиле дека насилно пришла кон глумецот кој се исплашил, се обидел да се отргне и во тој момент грубо го бутнала по скалите.

Се добива податок дека десетина години се лекува кај психијатар, опишува само некои детали од настанот на кои се сеќава, но објаснува дека таа е во врска со глумецот кој е смртно заљубен во неа, дека сакала само да му честита за претставата и да го бакне, но тој се лизнал по скалите, но дека нивната љубов е јака и тој не и е лут.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Во однос на помнењето за делото се следи
3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетата, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена нејзината пресметливост?

Случај 13

К. (31) е породена пред 7 месеци и од денот на породувањето дошло до влошување на психичката состојба со изразен психомоторен немир, плачење, постојано зборување дека е готово со неа дека за неа и нејзиното семејство нема живот. Лекувана е болнички месец дена со седативи, антидепресиви и невротлептици после што е пуштена дома како подобрена со препишана терапија.

Покренато е обвинение бидејќи додека спиеле пуштила плин во собата со намера да ги угуши сопругот, детето и себеси. Сопругот успеал да рагира на време, но детето се наоѓа на лекување поради затруеност. Психомоторно успорена, одговара кратко со долги латенци, несредено.

1. Каков е афектот при извршување на делото?
2. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетата и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?
3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетата, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена нејзината пресметливост?

Случај 14

М. (23) на породување е однесена во изразито анксиозна состојба, во состојба на страв дека ќе умре за време на породувањето. Во време на породувањето западнала во психотична состојба со изразен психомотрен немир, халуцинаторни доживувања, дисоцираност, налудничави мисли. Вториот ден од породувањето е префрлена на психијатриска клиника каде што останала на лекување пет недели, што е видливо од отпусната листа. При исписот била со подобрена состојба. После враќањето дома го задушува детето со перница.

За делото има делумно сеќавање, а објаснува дека детето е ѓавол и и ширело негативна енергија. Впечатливо е под дејство на аудитивни халуцинаторни доживувања.

1. Какви нарушувања има во перцептивната сфера?
2. Какво е расположението?
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетата и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 15

С. (62) повеќе од 30 години работи на сегашното работно место, раководител на финансии. Трудољубивост, педантност, совесност, отвореност, некористољубивост итн., му биле основни црти на личноста. Сега, три години пред пензионирање, е обвинет за "фалсификат" и проневера од "користољубие".

Во своите изјави наведува дека не знае за тоа дека направил такво нешто, објаснува дека од пред две години приметил дека заборава, но се срамеел да тоа го признае. Со оглед на тоа што се уште можел да се контролира, тешкотиите во памтењето не можеле да бидат откриени од неговата средина. Некоје од сведоците сега велат дека во последно време "доста грешел во пресметките". Но, тоа го "одбивале" на неговата преангажираност - замор. Така ја сторил и книговодствената грешка, за која подоцна е обвинет.

Истрагата не докажа дека имал директна финансиска добивка од сторената грешка.

При прегледот одговорите несредени, со снижено расположение и брзи емоциоанлни промени, многу загрижен за состојбите.

1. Какво е вниманието?
2. Каква е мотивацијата за постапките?
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 16

И. (66) "ја фатил" својата млада сопруга со друг маж во својот стан и потоа ја убил. Самиот на распитот во целост го објаснува делото и кажува дека бил многу лут, не можел да го поднесе тој срам и не можел да си го дозволи. Кај И. во последната година се забележани извесни нарушувања на мнестичките функции, постои психијатриски документ со дг. мнестички потешкотии.

При психијатриската егзаминација вербалниот контакт уредно се воспоставува иако неговото одржување е малку отежнато и потребно е постојано усмерување на разговорот се потврдуваат извесни испади во мемориските функции, но без други битни нарушувања на психичките функции.

1. Каков е мисловниот процес?
2. Во однос на помнењето за делото се следи
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 17

Б. (72) е пријавен од комшиите кои живеат во иста зграда со него. Пред повеќе месеци тие забележале дека во неговиот стан, кој се наоѓа на вториот кат, често го посетуваат братот и сестрата од седмиот кат. Притоа, братот веднаш го напушта станот на Б. најчесто за да му купи леб или слично, за да се врати по еден час или повеќе, или пак, за да не се врати воопшто. Тоа им станало сомнително на соседите и затоа Го кажале првин на "маалскиот" полицаец, а потоа и на родителите.

Мал. Л. (12) вели дека скоро една година го посетува Б., најпрвин затоа што и било жал за старецот, затоа што бил сам, не бил добар со здравјето, а потоа затоа што и давал по 100 денари за да и дозволи да ја "фака" малку по градите, нозете и да и ги "гали" половите органи. Л. сега вели дека и братот П (10) знаел дека таа останува насамо кај Б., меѓутоа не кажувал на никого затоа што таа му давала по некој денар за сладолед. Мал. Л вели дека Б. не зборувал многу, меѓутоа кога почнал да бара од неа да доаѓа по 2-3 пати во денот, "сакал и нешто друго да прави", со што таа не се согласувала, макар што знаела дека 2-3 девојчиња од нејзиното училиште и "тоа" го правеле. Тој и се заканил дека ќе каже на нејзините другарки од зградата. Керката В., дава податок пред истражниот судија дека нејзиниот татко боледувал од притисок, шеќер и дека уште пред десетина години имал мозочен удар од кога не е добар, потоа имал уште неколку помали удари, "од време на време малку ќе се изгубел и тоа еднаш до два пати во неделата". Таа тоа го знаела од нејзината мајка која е оставена со таткото пред десетина години и која го посетувала 1-2 пати неделно за да му донесе нешто.

При прегледот се констатира нарушена ориентација кон личности, простор и време, комуникацијата отежната поради неповрзаноста на речениците. Се следат чести промени на афективниот израз од плач до смеа, не дава прецизни податоци за настанот, вели дека не сторил ништо иако знае за некои детали од посетите на девојчето.

1. Каков е сексуалниот нагон?

2. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетиот и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста:
3. Какво влијание имала состојбата на сфаќањата и постапките на обвинетиот, т.е. дали поради тоа била исклучена или намалена неговата пресметливост?

Случај 18

К. (36) е млада личност. Таа во повеќе наврати е забележана како препродава разни предмети на блиското пазарче до нејзината куќа, и дури и комшиите се сомневале дека таа тие предмети ги краде, особено затоа што во последните години таа се однесувала чудно, била како отсутна, не зборувала многу, а еден подолг период се лекувала во болница, меѓутоа тие не знаеле каде бидејќи живеела сама, а блиските што повремено ја посетувале не зборувале за нејзиното отсуство. К. не била мажена, а од блиски имала само една сестра и стари родители кои живееле на село. К. била пензионирана како референт во едно "државно" претпријатие, и тоа поради болест Меѓутоа, и за тоа не се знаело многу, но се претпоставувало со оглед на нејзиното веќе кажано чудно однесување во последните години.

К., конечно, била фатена на истото она пазарче каде што едновременно ги крадела и продавала "ситните" посвоени предмети од тезгите.

Од податоците што ги дава сестрата на К. се дознава дека од 30 годишна возраст почнале симптомите на заборавање, неможност да погоди имиња и датуми, денови и месеци итн. Повремено не била во состојба да ги контролира и физиолошките функции. После 2-3 години не можеле да ја остават и сама дома, па морало да има некој со неа затоа што во повеќе наврати се обидела наместо преку врата да излезе низ терасата и балконот, да заскита во комшии, да не може да ја најде својата куќа.

При прегледот се констатира извесна психомоторна вознемиреност, значајно запоставена надворешност, несреденост на мисловниот ток и неповрзаност на речениците што комуникацијата ја прави крајно отежната. Видлива е , нарушеност во севкупната ориентација. Се следи повремени плачливост која се менува во смеа. Не е возможно да се добијат никакви средени податоци за настанот за кој дава само парцијални несредени податоци.

1. Каков е афектот?
2. Во однос на помнењето се следи
3. Да се установи дали во времето на извршување на кривичното дело постоела душевна нарушеност кај обвинетата и ако постоела, да се одреди видот на нарушеноста?

Случај 19

Од обвинителниот акт е видно дека обвинетиот Б (20 год.) . заедно со мал. З. одзел и присвоил еден стаклен филтер за аквариум, сопственост на оштетениот Т. на тој начин што додека обв. Б. внимавал некој да не најде, мал. З го извадил филтерот од аквариумот, а потоа заедно го напуштиле местото на настанот. Со горново дејство обвинетиот сторил кривично дело - кражба.

На главниот претрес обвинетиот Б. изјавил дека тој не одзел никаков филтер за аквариум, туку дека таа вечер заедно со својот другар К. од страна на З. бил набудуван да одат до некоја зграда, а притоа З. не кажал што тие таму би правеле. Подоцна кога тие се согласиле, З. се

искачил во зградата, а тој со својот другар К. стоел надвор. Подоцна во рацете на З. виделе стаклен филтер, а потоа разбрале дека филтерот го зел од пред некој стан во зградата.

Од сегашните податоци е видливо дека психомоторниот развој му бил забавен од самото раѓање. Од 5-годишна возраст почнале да се консултираат во Заводот за ментално здравје. Запаѓа во немир и поради тоа во последно време е давана невролептична терапија. Психолошките тестови упатуваат на IQ 62.

1. Степенот на IQ упатува на:
2. Дали обвинетиот можел да го сфати значењето на сопствените постапки и да управува со нив?
3. Каква е пресметливоста на обвинетиот за стореното дело?

Случај 20

Обвинението го товари обвинетиот Д. (31 год.) дека тој и малолетните А. и Н, од дворното место, сопственост на оштетената А., од една од жиците каде што се сушеле фармеркимарка "Левис", искористувајќи погоден момент, ги одзеле и го напуштиле местото на извршување. Во истиот обвинителен акт стои дека на друго дворно место каде што се сушела памучна блуза-дуксер, искористувајќи погоден момент, ја одзеле и го напуштиле местото на извршување. Со ова обвинетиот Д. сторил две кривични дела - кражби.

Од изводот од криминалистичката евиденција приложена во судските списи, видливо е дека во повеќе наврати обвинетиот е осудуван со разни осуди и мерки за слични кривични дела.

Во записникот за испитување на лице против кое е барано спроведување истрага, обвинетиот не ги признава кривичните дела што му се ставаат на товар.

Од хетероанамнезата се добиваат податоци дека обвинетиот на едногодишна возраст имал воспаление на мозокот, високи температури поради што е болнички лекуван. На училиште бил запишан на 7-годишна возраст, но првото одделение го повторувал бидејќи воопшто не се вклопувал во наставата на ова редовно училиште. Завршил четврто одделение во специјална паралелка со слаб успех. Инаку, обвинетиот никогаш не успеал сосема да се опишени, односно да научи да чита и пишува. Во периодот потоа живеел, главно, чувајќи и забавувајќи се со разни домашни животни, покажувајќи извонредна љубов и внимание кон нив. Не ретко се случувало да ги отпушта врзаните кучиња на соседите што го доведувало во конфликт со околината и законот. Не служел војска и никогаш не бил вработен. Не бил во состојба да се грижи самиот за себе, да ја одржува личната хигиена, да се облекува уредно, туку постојано за овие вообичаени активности морал да биде приморан од родителите. Никогаш не научил да се служи адекватно со пари и да пазарува. Единствена преокупираност во животот му била играта, главно, со многу помали деца кои скоро секогаш го исмевале.

Психолошкото тестирање утврдува IQ 60.

1. Степенот на IQ упатува на:
2. Дали обвинетиот можел да го сфати значењето на сопствените постапки и да управува со нив?
3. Каква е пресметливоста на обвинетиот за стореното дело?